

Kodeks pracy 2026

z komentarzem do zmian
i praktycznymi przykładami

PROFESJONALNY PORTAL INFORMACYJNY dla specjalistów kadr, płac, ZUS i HR

Aktualne informacje o zmianach w prawie (24 h/dobę)

aktualne informacje o zmianach w prawie: artykuły, orzeczenia, komentarze, praktyczne porady z przykładami

Biblioteka ponad 5000 porad prawnych

Udzielonych przez ekspertów to niezastąpione źródło wiedzy – każdego dnia publikujemy nowe porady

Szkolenia wideo

Ponad 60 godzin szkoleń na tematy dotyczące tematyki kadrowo-płacowej – nowoczesna forma podnoszenia kompetencji

Strefa HR

fachowe źródło wiedzy na temat rekrutacji, motywacji, angażowania, komunikacji, employerbrandingu, przywództwa i rozwoju pracowników

Narzędzie kadrowo-płacowe LEGE

aktualizowana baza aktów prawnych z komentarzami ekspertów i porównywarką zmian prawnych

Indywidualne konsultacje z ekspertami

Poradnia e-mailowa – odpowiedzi do 2 dni roboczych, a także telefoniczny dyżur eksperta 2 razy w tygodniu

Praktyczne narzędzia

Kalkulatory, wzory dokumentów, wskaźniki, procedury krok po kroku

Przetestuj Portal Kadrowy **przez 48 godzin całkowicie bezpłatnie**

Skontaktuj się z Centrum Obsługi Klienta: **22 518 29 29**, e-mail: **cok@wip.pl**

Kodeks pracy 2026

**z komentarzem do zmian
i praktycznymi przykładami**

Copyright © by Wiedza i Praktyka sp. z o.o.
Warszawa 2026

Kodeks pracy 2026 z komentarzem do zmian i praktycznymi przykładami

Copyright © Warszawa 2026 by Wiedza i Praktyka sp. z o. o.

Redakcja: Leszek Skupski

Korekta: Zespół

Koordynator produkcji: Mariusz Jezierski

Koordynator projektów wydawniczych: Anna Jagodzińska

Zastępca dyrektora: Head of B2B Market: Szymon Danowski

Projekt graficzny okładki: Agnieszka Makowska

Zdjęcie na okładce: Adobe Stock

Skład i łamanie: „Triograf” Dariusz Kołacz

Wydanie: I

Stan prawny: styczeń 2026

ISBN: 978-83-8409-481-5

Kod produktu: UOB428

Wydawca:

Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a

tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10

www.wip.pl

Druk i oprawa: KRM Druk sp. z o.o

Publikacja uwzględnia stan prawny obowiązujący na dzień 1 stycznia 2026 r.

Niniejsza publikacja oraz wszystkie zawarte w niej teksty, grafiki i materiały są chronione prawem autorskim. Żadna część tej książki nie może być reprodukowana, przechowywana w systemach wyszukiwania lub transmitowana w jakiejkolwiek formie i jakimikolwiek środkami – elektronicznymi, mechanicznymi, kopiowania, nagrywania lub innymi – bez uprzedniej pisemnej zgody redakcji.

Zakaz ten nie dotyczy cytowania ww. materiałów w granicach dozwolonego użytku, z powołaniem się na źródło.

Treści zawarte w niniejszej publikacji mają charakter wyłącznie informacyjny i edukacyjny. Publikacja została przygotowana z zachowaniem najwyższej staranności oraz z wykorzystaniem wysokich kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia autorów oraz konsultantów. Niemniej jednak zawiera ona ogólne wskazówki i nie powinna być traktowana jako indywidualna porada prawna, finansowa, medyczna ani żadna inna forma profesjonalnej konsultacji.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za decyzje podjęte na podstawie informacji zawartych w tej publikacji. W przypadku potrzeby uzyskania specjalistycznej porady zaleca się konsultację z odpowiednim ekspertem lub specjalistą w danej dziedzinie.

Spis treści

Wprowadzenie	7
Komentarz do zmian	9
I. Staż pracy – nowe zasady wliczania i dokumentowania okresów	9
Zaliczanie okresów prowadzenia przez osobę fizyczną pozarolniczej działalności	9
Wliczanie okresów cywilnoprawnego zatrudnienia	10
Okresy przerw w prowadzeniu działalności pozarolniczej	11
Okresy pracy zarobkowej za granicą	11
Kolejne okresy służby wliczone do stażu pracy	11
Przykładowe okresy, które nie podlegają wliczeniu	11
Staż pracy, do którego wliczane są nowe okresy	12
Dokumentowanie okresów zaświadczeniem z ZUS	13
Dokumentowanie okresów, za które ZUS nie wystawi zaświadczenia	14
Dokumentowanie nowych okresów w okresie przejściowym	15
Czy potrzebne jest zaświadczenie z ZUS, gdy ktoś wcześniej pracował np. na zlecenie lub B2B na rzecz pracodawcy, który go teraz zatrudnia	16
II. Jawność wynagrodzeń w rekrutacji	18
Informacja dla kandydata do pracy	18
Początkowa wartość lub widełki	19
Negocjacje płacowe	20
Neutralność płciowa w procesie rekrutacyjnym	20
III. Układy zbiorowe pracy i porozumienia zbiorowe	22
Ustawa z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy	25
DZIAŁ PIERWSZY. Przepisy ogólne	25
Rozdział I. Przepisy wstępne	25
Rozdział II. Podstawowe zasady prawa pracy	26
Rozdział IIa. Równe traktowanie w zatrudnieniu	28
Rozdział IIb. Nadzór i kontrola przestrzegania prawa pracy	31
Rozdział III. (uchylony)	32
DZIAŁ DRUGI. Stosunek pracy	32
Rozdział I. Przepisy ogólne	32
Rozdział II. Umowa o pracę	42
Oddział 1. Zawarcie umowy o pracę	42
Oddział 2. Przepisy ogólne o rozwiązaniu umowy o pracę	48
Oddział 3. Rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem	48
Oddział 4. Uprawnienia pracownika w razie nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę	51
Oddział 5. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia	53
Oddział 6. Uprawnienia pracownika w razie niezgodnego z prawem rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia	54
Oddział 6a. Uprawnienia pracodawcy w razie nieuzasadnionego rozwiązania przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia	56

Oddział 7. Wygaśnięcie umowy o pracę	56
Rozdział IIa. (uchylony)	59
Rozdział IIc. Praca zdalna	59
Rozdział III. Stosunek pracy na podstawie powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę	66
Oddział 1. Stosunek pracy na podstawie powołania.....	66
Oddział 2. Stosunek pracy na podstawie wyboru	68
Oddział 3. Stosunek pracy na podstawie mianowania.....	68
Oddział 4. Stosunek pracy na podstawie spółdzielczej umowy o pracę	68
DZIAŁ TRZECI. Wynagrodzenie za pracę i inne świadczenia.....	69
Rozdział I. Ustalanie wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą.....	69
Rozdział Ia. Wynagrodzenie za pracę	71
Rozdział II. Ochrona wynagrodzenia za pracę	72
Rozdział III. Świadczenia przysługujące w okresie czasowej niezdolności do pracy	75
Rozdział IIIa. Odprawa rentowa lub emerytalna	75
Rozdział IV. Odprawa pośmiertna	76
DZIAŁ CZWARTY. Obowiązki pracodawcy i pracownika.....	77
Rozdział I. Obowiązki pracodawcy	77
Rozdział II. Obowiązki pracownika	82
Rozdział IIa. Zakaz konkurencji	83
Rozdział III. Kwalifikacje zawodowe pracowników	83
Rozdział IV. Regulamin pracy	85
Rozdział V. Nagrody i wyróżnienia	86
Rozdział VI. Odpowiedzialność porządkowa pracowników	87
DZIAŁ PIĄTY. Odpowiedzialność materialna pracowników	88
Rozdział I. Odpowiedzialność pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy	88
Rozdział II. Odpowiedzialność za mienie powierzone pracownikowi	89
DZIAŁ SZÓSTY. Czas pracy.....	90
Rozdział I. Przepisy ogólne.....	90
Rozdział II. Normy i ogólny wymiar czasu pracy.....	91
Rozdział III. Okresy odpoczynku	93
Rozdział IV. Systemy i rozkłady czasu pracy	94
Rozdział V. Praca w godzinach nadliczbowych	100
Rozdział VI. Praca w porze nocnej	103
Rozdział VII. Praca w niedziele i święta	105
DZIAŁ SIÓDMY. Urlopy pracownicze	106
Rozdział I. Urlopy wypoczynkowe.....	106
Rozdział Ia. Urlop opiekuńczy	112
Rozdział II. Urlopy bezpłatne.....	113
DZIAŁ ÓSMY. Uprawnienia pracowników związane z rodzicielstwem	114
DZIAŁ DZIEWIĄTY. Zatrudnianie młodocianych	132
Rozdział I. Przepisy ogólne.....	132
Rozdział II. Zawieranie i rozwiązywanie umów o pracę w celu przygotowania zawodowego	133
Rozdział III. Doksztacanie.....	134
Rozdział IIIa. Zatrudnianie młodocianych w innym celu niż przygotowanie zawodowe	134
Rozdział IV. Szczególna ochrona zdrowia	135

Rozdział V. Urlopy wypoczynkowe	136
Rozdział VI. Rzemieślnicze przygotowanie zawodowe	137
DZIAŁ DZIESIĄTY. Bezpieczeństwo i higiena pracy	137
Rozdział I. Podstawowe obowiązki pracodawcy	137
Rozdział II. Prawa i obowiązki pracownika	140
Rozdział III. Obiekty budowlane i pomieszczenia pracy	141
Rozdział IV. Maszyny i inne urządzenia techniczne	142
Rozdział V. Czynniki oraz procesy pracy stwarzające szczególne zagrożenie dla zdrowia lub życia	143
Rozdział VI. Profilaktyczna ochrona zdrowia	146
Rozdział VII. Wypadki przy pracy i choroby zawodowe	150
Rozdział VIII. Szkolenie	152
Rozdział IX. Środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze	154
Rozdział X. Służba bezpieczeństwa i higieny pracy	155
Rozdział XI. Konsultacje w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz komisja bezpieczeństwa i higieny pracy	156
Rozdział XII. Obowiązki organów sprawujących nadzór nad przedsiębiorstwami lub innymi jednostkami organizacyjnymi państwowymi albo samorządowymi	157
Rozdział XIII. Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące wykonywania prac w różnych gałęziach pracy	158
DZIAŁ JEDENASTY. Układy zbiorowe pracy (uchylony)	158
DZIAŁ DWUNASTY. Rozpatrywanie sporów o roszczenia ze stosunku pracy	158
Rozdział I. Przepisy ogólne	158
Rozdział II. Postępowanie pojednawcze	159
Rozdział III. Sądy pracy	161
DZIAŁ TRZYNASTY. Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko prawom pracownika	161
Rozdział II. (uchylony)	164
DZIAŁ CZTERNASTY. Przedawnienie roszczeń	164
DZIAŁ CZTERNASTY^A. (uchylony)	165
DZIAŁ PIĘTNASTY. Przepisy końcowe	165

Wprowadzenie

Publikacja „Kodeks pracy 2026 z komentarzem do zmian i praktycznymi przykładami” to kompleksowe opracowanie dla każdego, kto zajmuje się prawem pracy w praktyce – specjalistów HR, kadrowych, prawników, przedsiębiorców i menedżerów.

Książka łączy aktualny tekst ustawy z eksperckimi komentarzami do najnowszych nowelizacji przepisów Kodeksu pracy, wzbogacony o przykłady dla działów kadr i płac. Dzięki temu stanowi nie tylko niezbędne źródło wiedzy, ale także skuteczne narzędzie do rozwiązywania problemów związanych z zatrudnianiem, czasem pracy, urlopami, wynagrodzeniami, rozwiązaniem umowy o pracę czy obowiązkami pracodawcy.

Niniejszy zbiór przepisów zawiera ujednolicony tekst ustawy – Kodeks pracy według stanu prawnego na 1 stycznia 2026 r., z uwzględnieniem najnowszych nowelizacji. W treści przepisów uwzględniono w szczególności zmiany wynikające z przepisów:

- ustawy z 26 września 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2025 r. poz. 1423) – zmienione zasady ustalania pracowniczego stażu pracy (obowiązujące od 1 stycznia 2026 r.),
- ustawy z 4 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy (Dz.U. z 2025 r. poz. 807) – nowe reguły w zakresie jawności płac w postępowaniu rekrutacyjnym (obowiązujące od 24 grudnia 2025 r.),
- ustawy z 5 listopada 2025 r. o układach zbiorowych pracy i porozumieniach zbiorowych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1661) – nowelizacja przepisów w zakresie układów zbiorowych pracy i porozumień zbiorowych (obowiązujące od 13 grudnia 2025 r.).

Leszek Skupski
Redaktor merytoryczny

I. STAŻ PRACY – NOWE ZASADY WLICZANIA I DOKUMENTOWANIA OKRESÓW

Nowelizacja	Ustawa z 26 września 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2025 r. poz. 1423)
Data zmiany	1 stycznia 2026 r.

W wyniku wejścia w życie ustawy z 26 września 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2025 r. poz. 1423) – z dniem 1 stycznia 2026 r. w Kodeksie pracy został zmieniony art. 302 oraz zostały dodane dwa nowe artykuły: 302¹ i 302². Istotą zmian jest zaliczanie do stażu pracy nowych okresów – w szczególności zatrudnienia cywilnoprawnego oraz prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Zaliczanie okresów prowadzenia przez osobę fizyczną pozarolniczej działalności

Zgodnie z art. 302¹ § 1 kp do okresu zatrudnienia wliczają się okresy prowadzenia przez osobę fizyczną pozarolniczej działalności, o której mowa w art. 8 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz okresy pozostawania osobą współpracującą z osobą fizyczną prowadzącą tę działalność – za które zostały opłacone składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe lub wypadkowe.

W myśl wskazanego przepisu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się:

- osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów Prawo przedsiębiorców lub dotyczących rzemieślników,
- twórcę i artystę,
- osobę prowadzącą działalność w zakresie wolnego zawodu,
- wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej,
- akcjonariusza prostej spółki akcyjnej wnoszącego do spółki wkład, którego przedmiotem jest świadczenie pracy lub usług,
- komplementariusza w spółce komandytowo-akcyjnej,
- osobę prowadzącą publiczną lub niepubliczną szkołę, inną formę wychowania przedszkolnego, placówkę lub ich zespół, na podstawie przepisów Prawo oświatowe.

Publikacja zawiera ujednolicony tekst ustawy Kodeks pracy, z uwzględnieniem najnowszych nowelizacji. Całość została uzupełniona o praktyczny komentarz do nowelizacji kp dotyczący m.in. zmienionych zasad ustalania pracowniczego stażu pracy, które weszły w życie od 1 stycznia 2026 r. Wydanie uwzględnia też w szczególności, obowiązującą od 24 grudnia 2025 r., nowelizację przepisów Kodeksu pracy dotyczącą jawności wynagrodzeń na etapie rekrutacji, a także zmiany w przepisach w odniesieniu do układów zbiorowych pracy.

Niniejszy zbiór przepisów jest dedykowany przede wszystkim pracodawcom, menedżerom HR oraz specjalistom zatrudnionym w działach kadrowo-płacowych. Może przydać się również prawnikom i innym osobom na co dzień zawodowo zajmującym się prawem pracy.

Książkę polecają:

Aktualności
KADROWE

Polecamy nasze pozostałe publikacje:

Dotrzeć do was!

facebook.com/Portalkadrowypl

linkedin.com/company/portalkadrowy-pl/

instagram.com/portalkadrowy/

Publikacje i prenumerata wydawnictw:
tel.: 22 518 29 29 • faks: 22 617 60 10
e-mail: cok@wip.pl

ISBN 978-83-8409-481-5

9 788384 094815

Cena brutto 149,00 zł

UOB428